

Галіцыі графам Агенорам Галухоўскім-старэйшым безвынікова шукала шляхоў кампрамісу з Венай у нацыянальным пытанні .

ЛІТАРАТУРА

1. Луговцова, С. Л. Власть и общество: противостояние правительственных чиновников и местного дворянского общества белорусских губерний (30–40-е годы XIX в.) / С. Л. Луговцова // Актуальныя праблемы сацыяльнай гісторыі Беларусі (канец XVIII – пачатак XX ст.): да 90-годдзя Лютаўскай рэвалюцыі 1917 г.: матэрыялы Рэсп. навукова-тэарэт. канф., г. Мінск, 23 лют. 2007 г. / БДПУ; рэдкал.: А. І. Андрала [і інш.]; навук. рэд. А. П. Жытко. – Мінск: БДПУ, 2007. – С. 12–16.

2. Бригадин, П. И. Военная школа в Беларуси, XVIII—первая четверть XIX в. / П. И. Бригадин, А. М. Лукашевич. – Минск: Изд. центр БГУ, 2004. – 120 с.

УДК 947.6. «1917»

І. М. Рыжанкоў, дац., канд. гіст. навук (БДТУ, г. Мінск)

НАСТРОІ І ПАВОДЗІНЫ СЯЛЯНСТВА БЕЛАРУСКІХ ГУБЕРНЯЎ У МІЖРЭВАЛЮЦЫЙНЫ ПЕРЫЯД

Дэмакратычны характар Лютаўскай рэвалюцыі абумовіў неабходнасць і магчымасць прыцягнення сялянства Расійскай дзяржавы, у тым ліку Беларусі, да вырашэння грамадска-палітычных і эканамічных праблем. Адносна хуткаму і бесканфліктнаму ўсталяванню новага ладу ў беларускай вёсцы вясной 1917 г. паспрыяла: па-першае, своечасовая і дзейная мабілізацыя агітацыйна-прапагандысцкіх сіл і сродкаў; па-другое, выкарыстанне вопыту папярэдняй ідэйна-прапагандысцкай працы, скіраванай на абарону краіны; па-трэцяе, арыентацыя сялянства на вырашэнне яго праблем законным шляхам, праз скліканне Устаноўчага сходу; па-чацвертае, апора на станоўчыя чалавечыя вартасці селяніна – законапаслухмянасць, патрыятызм, талерантнасць, міласэрнасць і інш. Сялянства Беларусі вясной 1917 г. заявіла сябе прыхільнікам новага ладу ў асобе Часовага ўрада і яго мясцовых органаў, выказала гатоўнасць захоўваць парадак і забяспечваць харчовыя пастаўкі на фронт і ў горад.

Намаганні Часовага ўрада па збору ахвяраванняў на Беларусі на карысць фронта знайшлі значную падтрымку сярод насельніцтва, асабліва сялянства. Пасля рэвалюцыі па меры дэмакратызацыі грамадства такая работа набывала палітызаваную афарбоўку, але гэтая акалічнасць у цэлым амаль не адбілася на настроях сялянства, якое яшчэ з пачатку вайны ўсвядоміла неабходнасць дапамогі сваёй арміі.

Нягледзячы на тое, што беларускія губерні належалі да спажывецкага рэгіёну, іх аграрнае насельніцтва таксама ўдзельнічала ў пастаўках сельгаспрадукцыі для фронту і горада.

Узросшая пасля звяржэння самадзяржаўя актыўнасць па дапамозе арміі была абумоўлена не толькі ўласцівасцямі псіхалогіі беларускага сялянства (міласэрнасць, чуласць), але і верай у станоўчае вырашэнне аграрнага пытання і набліжэнне міру. Відавочна, што ў прыфрантавой Беларусі Часовы ўрад у сваёй ваеннай палітыцы знайшоў нават большае спачуванне і падтрымку сялянства, чым у цэнтральных раёнах краіны.

З сярэдзіны лета 1917 г. сялянства паступова імкнецца ўхіляцца ад хлебных нарыхтовак і ўрадавыя заклікі ўсё менш сустракаюць спачуванняў. У кастрычніку пашыраюцца правапарушэнні ў форме рабаўніцтва панскай маёмасці, а сялянскія пастаўкі для арміі фактычна перапынілася.

УДК 331.108.3–054.72(437)“1918/1939”

В. У. Коваль, ст. выкл., канд. гіст. навук (БДГУ, г. Мінск)

РОЛЯ СТУДЭНЦКІХ АРГАНІЗАЦЫЙ У ПРАЦЭСЕ АДАПТАЦЫІ І АКУЛЬТУРАЦЫІ БЕЛАРУСКІХ ЭМІГРАНТАЎ У ЧЭХАСЛАВАКІІ (1918–1939 гг.)

Фарміраванне і развіццё беларускай дыяспары ў Чэхаславацкай Рэспубліцы было звязана з этапамі правядзення дзяржаўнай праграмы пад назвай «Руская акцыя дапамогі», якая распачалася ў 1921 г. Акцыя ўяўляла сабой праграму падтрымкі эмігрантаў з тэрыторыі былой Расійскай імперыі, накіраваная на развіццё культурнага, адукацыйнага і навуковага патэнцыялу эміграцыі. За рэалізацыю праграмы адказвала Міністэрства замежных спраў ЧСР. Дзяржаўныя органы кантралявалі колькасць эмігрантаў, працэдуру легалізацыі, вылучэнне фінансавых сродкаў, займаліся пытаннямі арганізацыі навуковых і вучэбных устаноў, сачылі за дзейнасцю аб'яднанняў і саюзаў эмігрантаў.

Адаптацыя кожнай асобы ў прымаючым грамадстве – гэта ўнікальны працэс, які можа адрознівацца ад групавых характарыстык развіцця дыяспары. Этнічныя псіхолагі падкрэсліваюць, што адаптацыя эмігранта да прымаючага грамадства звычайна адбываецца ва ўмовах «культурнага шоку». Тэрмін «культурны шок» у навуковы зварот быў уведзены К. Обергам, які лічыў, што ўваходжанне эмігранта ў новую культуру можа прывесці да дэзарыентацыі індывіду [1, с. 30]. Асобам прасцей справіцца з праявамі і